

Continuous Quality Improvement 14 การเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตก่อนและหลังการเข้าโปรแกรม การจัดการดูแล ตนเองของผู้ป่วยโรคลมชักในงานผู้ป่วยนอก

นางศิรินทร สามสี พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

บทนำ โรคลมชักเป็นโรคเรื้อรังที่เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญอีกโรคหนึ่ง อันเป็นผลทั้งต่อตัวผู้ป่วยและเป็นภาระของครอบครัวสังคม โรคลมชักเป็นโรคทางระบบประสาทที่พบได้บ่อยเป็นอันดับ3 โดยพบรองมาจากโรคอัมพฤกษ์อัมพาต โรคปวดศีรษะ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วโรคนี้อาจป้องกันและรักษาได้หากได้รับการวินิจฉัยและรักษาแต่เนิ่นๆในต่างประเทศมีอุบัติการณ์ 20-50 คนต่อประชากร 100,000 คน ในประเทศไทยพบว่า โรคลมชักมีความชุกระหว่าง 7.2 คนต่อประชากร 1,000 คน ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะซึมเศร้าและมีความวิตกกังวล รู้สึกอาย มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำถึงร้อยละ 56.6 (สินีนานู พรานบุญและรศ.นพ.สมศักดิ์ เทียมเก่า) จากสถิติของโรงพยาบาลศรีสะเกษ พบว่ามีผู้ป่วยโรคลมชักมารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก ในปีพ.ศ. 2559- 2561 เป็นจำนวน 1963, 2352 และ 2505 รายตามลำดับ ซึ่งจำนวนผู้ป่วยโรคลมชักมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น จะเห็นได้ว่าโรคลมชักเป็นโรคเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ เศรษฐกิจและสังคม มีอัตราการว่างงานสูงกว่าคนทั่วไป มีรายได้น้อย ต้องพึ่งพาครอบครัวหรือผู้อื่นเนื่องมาจากข้อจำกัดในการทำงานและมักพบปัญหาในเรื่องผู้ป่วยขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรค การปฏิบัติตัวไม่ถูกต้องทำให้ไม่สามารถควบคุมอาการชักได้ บางรายชักถี่ขึ้น ซึ่งผลกระทบต่อดังกล่าวส่งผลทำให้ผู้ป่วยมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี ผู้ป่วยควรได้รับการรักษาที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหลักของการรักษาโรคลมชักคือผู้ป่วยสามารถควบคุมอาการของโรค ไม่ได้รับผลข้างเคียงของยากันชักและมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นๆในสังคมได้อย่างปกติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำโปรแกรมการจัดการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคลมชักขึ้นมาและได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการจัดการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคลมชัก เพื่อหวังว่าผู้ป่วยโรคลมชักจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาแนวทางในการดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆต่อไป จึงได้จัดทำวิจัยนี้ขึ้นมา **วิธีการศึกษา** เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น(Pre-experiment Research) กลุ่มเดียวโดยมีการวัดผล 2 ครั้งคือก่อนและหลังการให้โปรแกรมการจัดการดูแลตัวเองของผู้ป่วยโรคลมชักที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่มารับบริการที่งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศรีสะเกษในช่วงเวลา 1 พฤษภาคม 2562-31 กรกฎาคม 2562 โดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive) จำนวน 60 คน ซึ่งคำนวณจากสูตรของโคเฮน(Cohen)และตามเกณฑ์คัดเข้า-ออกกลุ่มตัวอย่าง **ผลการศึกษา** ผู้ป่วยโรคลมชักมีคะแนนเฉลี่ยของคุณภาพชีวิตก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการจัดการดูแลตนเองเท่ากับ 73.3 และ 82.1 ตามลำดับ พบว่าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **อภิปราย สรุป และข้อเสนอแนะ** ผู้ป่วยโรคลมชักขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรค การปฏิบัติตัวที่ไม่ถูกต้อง ส่วนใหญ่ควบคุมอาการชักไม่ได้ ชักถี่ขึ้น ต้องมาก่อนนัด เสียเงินค่าเดินทาง ความเชื่อมั่นในตนเองลดลง จึงมีแนวคิดการออกแบบสร้างโปรแกรมการจัดการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคลมชัก ซึ่งเป็นกิจกรรมการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลง เพื่อช่วยให้ผู้ป่วยโรคลมชักมีศักยภาพในการดูแลตนเอง ใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น